

Kerstpreek, 24 december 2023, Zwolle.

Gemeente, zelfs op de heilige nacht, toen de engelen verschenen in het veld van Bethlehem, was de aarde vol gejammer, lijden en dood. Maar het is belangrijk om te benadrukken, dat de heilsgeschiedenis deze periode de ‘volheid van de tijden’ noemt. De engelen hadden geen angst voor de veelheid aan problemen, en brachten de vrolijke kerstboodschap over. Zelfs vandaag de dag hebben de engelen geen last van ijzeren gordijnen, hekken en oorlogen die woeden op de continenten. Hun kerstboodschap is nog steeds onuitsprekelijk blij nieuws: ***dus de fout ligt bij jou, als je er niet blij mee kunt zijn. Broeders en zusters***, normaalgesproken kiest de predikant een tekst voor de prediking, maar nu is het eenmalig andersom: een concert, onlangs door de Urkse tenoren in Zwolle, bracht ons kerstliederen. Daarna ging ik op bezoek bij een geliefde vriend, een mens, die al lang ziek is, en ik las de kerstboodschap bij zijn bed: Lof aan U die eeuwig leeft, en op aarde vrede geeft, Gij die ons geworden zijt, taal en teken in de tijd, al uw glorie legt Gij af, ons tot redding uit het graf, dat wij ongerept en rein, nieuwgeboren zouden zijn. Hoor, de engelen zingen de eer van de nieuw geboren Heer! /Liedboek voor de Kerken 1973, nr. 135-/----- Bovendien kreeg ik een folder voor ogen van een kerstzangdienst van bijna 40 jaar terug, met een meditatie over Lucas 2., geschreven in de tijd dat in mijn geboorteland het communisme de heersende ideologie was, met de trekken van een religie, zoals de wereldmacht van keizer Augustus geweest moet zijn. — **Maar** in die dagen, die door God in het midden van de tijd zijn gesteld, zoals Paulus schrijft in Galaten 4:4, werd de geschiedenis **niet** door dit Romeinse staatshoofd geschreven, maar door het goddelijke kindeke in de wieg. Wij weten allemaal: Gods kerk is een bijzonder aambeeld waar vele hamers op zijn versleten. — Op het toneel van de wereldgeschiedenis - (Calvijn: Theatrum mundi) komen wij de namen van de machthebbers tegen, die simpele bijrolspelers zijn in Gods reddende heilsplan.

GEMEENTE! Het gaat om de volgende hemelse boodschap, die door een engel als volgt wordt gegeven: **"Ik kondig u grote vreugde aan, die de vreugde van de hele aarde zal zijn"---** In die dagen gebeurt het dat Augustus een decreet uitvaardigt. Augustus wil wel eens weten hoe machtig hij is. Maar ook, over hoeveel mensen hij wel niet gezag heeft... Het kleine landje van Israël was bezaaid met duizenden spionnen, die alles wisten over de loyaliteit van de onderdanen tegenover de keizer en de godsdienst. ---- De meest relevante vraag was, hoeveel geld ze aan belastingen op kunnen brengen. Maar Augustus heeft niet in de gaten dat zijn mooie plan door God geannexeerd wordt. Ook in onze dagen durven we te zeggen, dat zelf de ongelovige leiders middelen kunnen zijn in Gods hand. --- Augustus wordt gedegradeerd tot een marionet in de plannen van God. --- En laten we goed opletten: door het bevel van Augustus wordt Jezus precies daar geboren waar God het wil. In Bethlehem – en nergens anders. Zoals de profeten hadden gezegd: "En jij, Bethlehem in het land van Juda, bent zeker niet de minste onder de leiders van Juda, want uit jou komt een leider voort die mijn volk Israël zal hoeden." Daar moest het gebeuren. Daar moest de Redder van de wereld geboren worden. En het bevel van Augustus zorgt dat dit ook zo gebeurt. Zo speelt de goddelijke Augustus een bijrol in het kerstverhaal.

II. Tegenwoordig, met het oog op de wereldgebeurtenissen, begint het geloof in het Kerstevangelie bij veel zielen te wankelen. Hoe kun je het evangelie voor waar houden, als er zo'n schril contrast is tussen de vrolijke kerstboodschap en de trieste realiteit: covid, oorlog in Oekraïne, kinderbijslag affaire, slachtingen in Israël en op Palestijns gebied - allemaal Abrahams kinderen -, haat tussen Russische en Oekraïense orthodoxe christenen? Je hart breekt ervan! Waar is de maatstaaf van een normaal en Godvruchtig leven gebleven? De

kerstboodschap verkondigt goede wil aan alle volkeren en naties op aarde, en de realiteit is, dat boosaardigheid, wreedheid en ontketend satanisch geweld nog nooit zo hevig hebben gewoed als nu. Als we naar de aardse gebeurtenissen kijken, is het onmogelijk om niet op te merken dat Gods toorn nu op deze aarde woedt. Maar als we naar de kribbe in Bethlehem kijken is het onmogelijk om het Kerstevangelie niet te begrijpen, dat de uitstorting van Gods eeuwige, oneindige liefde op aarde verkondigt. --- God wekt vaak het verlangen naar Zijn liefde in de harten van mensen door ze in verschrikkelijke diepten te laten wandelen.

Kerst betekent, dat God alles voor deze wereld deed. De wereld had Christus echter niet nodig, ze verwierp de goddelijke hand die zich naar hem uitstreckte. De kerstboodschap over Gods heilige liefde is dus waar, maar wat kan God nog meer doen als iemand zijn oren dichtstopt als hij tot hem spreekt, of zijn ogen afwendt, als hij naar hem toe komt?!

Vaak zeggen wij, dat God de wereld straft met turbulente historische tijden. Dit is een al te menselijk concept. De realiteit is dat de mens zichzelf straft door Christus niet te aanvaarden, net zoals een drenkeling zichzelf straft door de reddingsgordel weg te duwen - want zonder Christus leiden alle wegen naar de hel. Gemeente, tegenover de geschiedenis van keizer Augustus, die heel de wereld in rep en roer brengt met zijn volkstellingen en statistieken, staat de geschiedenis van de geboorte van Christus, die heel de wereld tot rust brengt. En het laatste blijkt machtiger dan het eerste. Zó komt God verlossend naar deze wereld. Zijn dag breekt aan en stoort zich aan niets of niemand. Met de geboorte van de Christus is het Rijk van Rome of welk rijk ter wereld ook ten dode opgeschreven. Heersers stoot Hij van hun troon. **Rijken worden met lege handen weggezonden. Maar dit is alleen te zien met de ogen van het geloof.** Die in de hemel troont, lacht. Want al bedenken de machthebbers dit of dat, God gaat zijn gang met ongekende majesteit. Het is God die de harten van koningen en keizers stuurt en leidt als waterbeken. Zó komt God verlossend naar deze wereld. Zijn dag breekt aan en stoort zich aan niets of niemand. En toch: de schijn is immers anders. De schijn doet ons nog meer dan eens uitroepen: Waarom grijpt God niet in? De machtigen blijven op hun tronen zitten, zoals Augustus in Rome. De rijken piekeren er niet over afstand te doen van hun bezit. De omstandigheden schijnen toch weer het laatste woord te hebben. De geschiedenis schijnt het leven van Jezus weg te vagen. **Maar:** sinds Kerst mogen wij weten: er zijn in onze wereld nog ándere dingen geschied, dan wat wij ervan zien en dan wij ervan maken. In het Kind van Bethlehem is wat van God uit geschiedt binnengekomen in ónze geschiedenis. En door welke macht ons leven ook wordt bepaald en beheerst: God heeft de wereld van de machten opengebrouwen. Er is een licht gaan schijnen, dat door geen duisternis verzwolgen wordt. Dit Kind Jezus Christus is het eigenlijke middelpunt van de geschiedenis. Met Hem – en niet met Augustus – is de nieuwe tijd begonnen. Daarom: gelukkig de mens, die vandaag nog durft te geloven wat Lucas betuigt. Het licht van Gods mensliefde, dat in Christus is gaan schijnen, is sterker dan het duister van alle geweld, terreur, uitbuiting en onrecht, hoezeer ook begaan in naam van de vrede! Belangrijk is niet wat wij zien, maar dat God naar ons heeft omgezien. Wie dat gelooft, vindt kracht om staande te blijven. Ten slotte: het vuur van Gods heerlijkheid verteerde de herders niet, maar verlichte hen en hun vrees verdween! Het licht van Gods vriendelijk aangezicht verteert ons niet, maar verjaagt het donker uit ons leven. Laten we de Heer loven en prijzen naar het voorbeeld van de eenvoudige herders.

AMEN

Vertaling van de preek van János M. Hermán, verkondigd te Zwolle op 24 december 2023

